

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕДМЕТ: **ВАСПИТНИ РАД С ОДЈЕЉЕЊСКОМ ЗАЈЕДНИЦОМ**

РАЗРЕД: **СЕДМИ**

СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА: **1**

ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА: **36**

ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Одјељењска заједница функционише као ученички колектив који има властиту организацију, али уз координацију и руковођење које остварује одјељењски старјешина, тј. разредник.

- Максималан допринос социјализацији сваког ученика, односно развој социјалних компетенција ученика;
- Допринос развоју когнитивних, емоционалних компетенција;
- Допринос развоју комплетне личности сваког ученика, његових способности, одговорности
- Спознаја ученика о себи, друштву и природи, те потреби њиховог очувања;
- Упознати индивидуални развој сваког ученика и континуирано пратити ток развоја (физички, социјални, емоционални, интелектуални, морални и естетски развој ученика);
- Развијати и користити групну динамику и интеракцију у сврху формирања социјално зреле, слободне и одговорне личности ученика водећи рачуна о узрасту ученика;
- Упознати ученике са: дужностима, задацима, обавезама и одговорностима као и правилима васпитно-образовног рада и живота у школи;
- Упознати ученике са битним факторима наставе и могућим начинима учешћа у функционисању школе;
- Развијати код ученика способности и вјештине да препознају начине реаговања на насиље код себе и других, те да препознају последице насиља;
- Развијати осјећај патриотизма;
- Развијати еколошку свијест код ученика, те потребу за очувањем личног здравља и околине;
- Учествовати у реализацији културно-забавних, спортских и других активности у школи и друштвеној средини.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

1. Наставна тема	Оквирни број часова
2. Организација одјељењског колектива	3
3. Култура живљења	7
4. Упознајмо себе	5
5. Превиденција насиља	5
6. Дјечија права	2
7. Учење учења	2
8. Здравствено васпитање	3
9. Екологија	2
10. Професионална оријентација	2
11. Заштита од мина и ватрених оружја	1
12. Процјена резултата рада	1
13. Теме по избору	3

Исходи учења	Садржаји програма /Појмови	Корелација са другим наставним предметима
Тема 1 : Организација одјељењског колектива (3)		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> •учествује у избору одјељењског руководства и учествује у креирању програма рада одјељењске заједнице; •разумије одговорност појединца при избору руководства , као и одговорност изабраних појединаца и група за рад у одјељењској заједници; • наброји правила важна за функционисање колектива и понаша се у складу са усвојеним одјељењским правилима и кућним редом школе; •учествује у стварању здраве атмосфере у одјељењу и школи; 	<ul style="list-style-type: none"> • Избор руководства одјељења, задужења појединаца и група; • Усвајање плана и програма рада одјељењске заједнице; • Правила за наш разред и кућни ред школе 	
Тема 2 : Култура живљења (7)		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • образложи значај обиљежавања обичаја и традиција као дио идентитета појединца и народа; • опише улогу и значај Светог Саве за српско школство; • наведе најмање пет старих заборављених ријечи; • разумије појам солидарност и разликује праву од лажне солидарности; • опише начине прихватљивог рјешавања сукоба и објасни важност хармоничних односа у породици; • стекне навику посјеђивања културних манифестација и институција, • именује и примјењује правила кућног реда (одлагање отпада, поподневни одмор, уважавање других, чување заједничког простора...); • препозна могуће опасности од интернета, различитих медија и видео клубова и како да их избјегне. 	<ul style="list-style-type: none"> • Обичаји, традиција, културно наслеђе ; • Светосавске свечаности; • Солидарност, хуманост (Кад сам учинио добро дјело); • Односи у породици (рјешавање сукоба); • Посјета културној манифестацији; • Култура становања – Бонтон; • Средства масовне комуникације-значај и опасности 	<ul style="list-style-type: none"> • Српски језик • Историја • Вјеронаука • Информатика • Ликовна култура
Тема 3 : Упознајмо себе (5)		

<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • заузима и брани лични став; • наброји своје снаге (способности) и слабости; • наброји потребе (своје и других) • разликује пожељне од непожељних особина (доброта, несебичност, искреност...); • препозна своје добре и лоше особине; 	<ul style="list-style-type: none"> • Лични став; • Самопоштовање; • Особине које цијенимо; • Потребе и уважавање истих 	
<p>Тема 4 : Превенција насиља (5)</p>		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • идентификује и опише краткорочне и дугорочне последице насиља, по жртву и насилника; • препозна и контролише негативна осјећања која могу довести до насиља; • опише и примјени ненасилне начине реаговања на појаву насиља; • препозна предрасуде и стереотипе; • адекватно реагује на насиље изазвано предрасудама; • препозна ситуације које воде малољетничком преступништву; • исправно доноси одлуке; • препозна и издвоји друштвено неприхватљиво понашање; 	<ul style="list-style-type: none"> • Како реаговати на насиље; • Општи увод у појам предрасуда и стереотипа; • Малољетничко преступништво; • Малољетници у сукобу са законом. 	<ul style="list-style-type: none"> • Историја
<p>Тема 5 : Дјечија права (2)</p>		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • наброји дјечија права; • опише значај дјечијих права; • опише једнакост дјечијих права без обзира на пол, нацију, социјални статус и вјерску припадност; 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Сад разумијем своја права;</i> • Дјечија недјеља; • Дан дјечијих права 	
<p>Тема 6 : Учење учења (2)</p>		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • препозна и примјењује технике рационалног памћења и учења; 	<ul style="list-style-type: none"> • Технике рационалног памћења и стратегије учења; 	

<ul style="list-style-type: none"> опише процес заборављања и начин спречавања истог; 	<ul style="list-style-type: none"> Заборављање 	
Тема 7 : Здравствено васпитање (3)		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> наброји опасности по здравље које изазива пушење, алкохолизам и наркоманија; опише развојне (физиолошке) промјене; опише важност хигијенских навика и редовно одржава личну хигијену; опише како медији и интернет стварају норме изгледа и понашања; препозна какве емоције стварају медијски притисци везани уз одређени физички изглед и понашање; анализира негативан утицај различитих ризичних понашања и на који начин да се заштити; 	<ul style="list-style-type: none"> Болести оvisности: пушење, алкохолизам, наркоманија; Моје тијело – брига о тијелу, хигијена; Негативан утицај медија на ученике у пубертету 	<ul style="list-style-type: none"> Српски језик Физичко васпитање Ликовна култура Информатика
Тема 8 : Екологија (2)		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> наброји најчешће изворе загађивања вода , наведе и опише мјере заштите вода од загађивања; разумије посљедице које настају коришћењем загађене воде; 	<ul style="list-style-type: none"> Најчешћи извори загађивања вода и заштита вода од загађивања ; Показатељи загађених вода и посљедице загађености воде на жива бића 	
Тема 9 : Професионална оријентација (2)		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> разумије значај правилног избора занимања; опише (кратко) различита занимања; 	<ul style="list-style-type: none"> Значај и важност избора занимања; Информације о свијету занимања 	
Тема 10 : Заштита од мина и ватреног оружја		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> препозна потенцијална минирана подручја; објасни опасност од ватреног оружја; 	<ul style="list-style-type: none"> Изглед мина и НУС-а у природи; Опасност од ватреног оружја 	
Тема 11 : Процјена резултата рада (1)		
<p>Ученик треба да:</p>	<ul style="list-style-type: none"> Анализа рада и приједлози 	

<ul style="list-style-type: none"> • учествује у анализири личног рада и успјех; • даје приједлоге за унапређење рада; 	за унапређење;	
Тема 12 : Тема по избору		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • прати средства информисања; • опише значај догађаја који се обилежава; 	<ul style="list-style-type: none"> • Садржаји по избору наставника и ученика који се односе на актуелне догађаје, значајне датуме или на специфична интересовања ученика. 	

ДИДАКТИЧКО- МЕТОДИЧКА УПУТСТВА И ПРЕПОРУКЕ:

- Програм васпитно-образовног рада у одјељењској заједници обухвата више наставних области или тема. Наставне теме су релативно аутономне.
- Реализација програмских садржаја васпитно-образовног рада у одјељењској заједници подразумијева флексибилан приступ. Флексибилан приступ се односи, како на модалитете рада, тако и на динамику извођења.
- Програмски садржаји су понуђени оквирно, јер остварење исхода учења, могуће је и примјеном садржаја по избору одјељењског старјешине или ученика.
- Сваки разредник је задужен да креира годишњи програм рада за своје одјељење, уз обавезне консултације и учествовање ученика. Степен учешћа ученика у креирању програма зависиће од узраста ученика.
- Предложени фонд сати за реализацију садржаја и остварење исхода учења могуће је кориговати, тј. извршити прерасподјелу фонда сати за поједине наставне теме или садржаје. У складу са принципима савременог васпитања и образовања, одјељењски старјешина добија нову улогу, што подразумијева да посједује особине демократичности, флексибилности, отворене комуникације, толеранције и слично. Одјељењски старјешина, у договору са ученицима (колико је то могуће), има потпуну слободу да наставну тему реализује као цјелину или да у различитим временским периодима реализује дио садржаја неке наставне теме.
- Разредник осмишљава активности, координира рад међу ученицима, даје им јасна упутства за реализацију одређених садржаја, поштује специфичности узраста ученика, индивидуалних разлика, те специфичности ученичког колектива и средине у којој се налази школа.
- Примјеном савремених метода рада на часовима одјељењске заједнице, радионичким приступом у раду, часови ВРОЗ-а (Васпитни рад с одјељењском заједницом) биће много занимљивији за ученике, једноставнији за реализацију и ефикаснији у постизању циљева учења, али првенствено у остварењу исхода учења.
- За припрему и реализацију тема: *Учење учења, Професионална оријентација и Упознајмо себе*, консултовати и укључити педагога и психолога школе, а за реализацију наставне теме *Здравствено васпитање и Екологија* може укључити стручне и компетентне појединце из друштвене заједнице.
- За реализацију садржаја ВРОЗ-а, односно појединих тема и програмских садржаја, понуђени су сљедећи приручници:
 1. Алан, Б. (2004). *Учионица без насилништва*. Београд: Креативни центар.
 2. *Бонтон*;

3. Дидактички комплет о превенцији насиља кроз образовни систем Босне и Херцеговине, *Приручник за наставнике о превенцији насиља које укључује дјецу*;
 4. Дона, С., (2005). *Одељењски састанци*. Београд: Креативни центар.
 5. *Како учити*;
 6. *Конвенција о правима дјетета*.
 7. Мајк, К., Чаз, В., Пип, Б., *Научите да учите*. Београд: Креативни центар.
 8. НВО „Здраво да сте“ и сарадници (2005). *Сад разумијем своја права*.
 9. *Приручник за рад на часовима одјељењске заједнице*, Бањалука, 2012. године
 10. Приручник за ученике, школске психологе, педагоге и наставнике: *Водич кроз занимања за ученике завршног разреда основне школе*, Министарство просвјете и културе Републике Српске,
 11. Проф. др Ејуб Њехић: *Које је занимање за мене*, Култура, Београд 1990.године
 12. *Психосоцијална помоћ у школи*, Републички педагошки завод, Бањалука, 1996.године
 13. Сузић, Н. (2003). *Васпитни рад у одјељењској заједници*. Бања Лука: ТТ центар.
 14. Сузић, Н., Стевић, П. (1996). *Учење учења*. Бања Лука: Глас српски.
 15. *Упозоравање на мине и друга убојита средства*, Приручник за наставнике основних и средњих школа, Завод за уџбенике и наставна средства, Источно Сарајево, 2006.године
- Одјељењски старјешина може и треба да користи и сву осталу литературу која му је позната и доступна.